

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

Переглянути у форматі pdf

Х. Я. Яремик

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

№ 11, 2015

[Назад](#)

[Головна](#)

УДК 338.2

Х. Я. Яремик,

*к. е. н., доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту,
Українська академія друкарства, м. Львів*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Kh. Ya. Yaremyk,

*PhD (Economics), assistant professor of financial and economic security, accounting and audit,
Ukrainian Academy of printing*

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE EVALUATION OF SOLVENCY OF ENTERPRISE

Розглянуто сутність поняття платоспроможність. Систематизовано методичні підходи до оцінки платоспроможності підприємств, в залежності від інформаційного забезпечення та періоду аналітичного дослідження. Узагальнено складові аналізу платоспроможності, наведені в наукових працях та методичних роботах вітчизняних вчених. Приведено характеристику відносних показників ліквідності (платоспроможності), які набули найбільш широкого використання в процесі оцінки фінансового стану підприємства та узагальнено різні погляди вчених на визначення нормативних значень цих показників. Обґрунтовано підхід щодо групування активів за ступенем ліквідності та пасивів за термінами погашення. Вказано проблеми виконання оцінки платоспроможності на основі діючої фінансової звітності підприємств. Відображено переваги, недоліки, охарактеризовано сферу використання методичних підходів до оцінки платоспроможності підприємств та запропоновано напрями їх вдосконалення.

The article considers the essence of concept of solvency of enterprise. Methodological approaches to the evaluation of solvency of enterprise are systematized depending on information support and analytical study period. Components of analysis of solvency that are presented in scientific works and methodical works of domestic scientists are summarized. The relative indicators of liquidity (solvency), that received the most widespread use in the process of assessing the financial condition of the company are characterized and the various views of scientists on definition the normative values of these indicators are summarized. The author proves the approach to grouping assets by degree of liquidity and liabilities by maturity. The problems of evaluation of solvency based on the current financial reporting are stated. The article characterizes the use of methodical approaches to assessment of solvency of the enterprises, as well as reflects their advantages and disadvantages, and proposes directions for their improvement.

Ключові слова: ліквідність, платоспроможність, методичні підходи, оцінка, грошові кошти, зобов'язання.

Keywords: liquidity, solvency, methodological approaches, evaluation, cash assets, liabilities.

Постановка проблеми. Діяльність суб'єктів господарювання ускладнюється тривалою кризою неплатежів, зростанням дебіторської та кредиторської зарпобоганості, гострим дефіцитом фінансових ресурсів. В умовах кризового стану розвитку економіки України особливою актуальністю набуває оцінка платоспроможності підприємства, як найважливішої умови їх діяльності. Оцінка рівня ліквідності та платоспроможності є основою для прогнозування можливостей підприємства вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання. Постійне дослідження платоспроможності вітчизняних підприємств дозволяє визначити ефективність управління фінансовими ресурсами. В практичній діяльності, процес проведення такого аналізу ускладнюється відсутністю єдиного підходу щодо його організації та методики проведення. В зв'язку з цим, на наш погляд, заслуговує особливої уваги розгляд та систематизація методичних підходів до оцінки рівня платоспроможності підприємства, дослідження можливостей та проблем, з точки зору їх практичного використання в умовах змін, викликаних запровадженням Н (П)СБО 1.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми оцінки ліквідності і платоспроможності підприємств розглядалися в роботах зарубіжних та вітчизняних вчених. Теоретико-методичною основою аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства є роботи Бріггема Є.Ф., Ковальова В.В., Крейніної М.М., Лахтіонової Л.А., Шеремета А.Д., Бланка І.О., Савицької Г.В., Цал-Цалка Ю.С., Мниха Є.В., Подольської В.О., Косової Т.Д., Шморгуна Н.П., Тютюнника Ю.М. та ін. Дослідженням сутності ліквідності та платоспроможності підприємства, аналізом методичних підходів до їх оцінки займалися Носова А.С., Олександренко І.В., Власова Ю.Ю., Пичугіна Т.С., Смірнова П.В., Журавльова Ю.Ю., Чимшит С.І., Иванов С.В., Разумова Г.В., Дробишева О.О., Ахновська І.О. Незважаючи на досить ґрунтовне опрацювання питань щодо вказаних проблем, потреба подальшого проведення наукових досліджень в цій сфері є актуальною для забезпечення об'єктивності та достовірності результатів аналізу, прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є систематизація методичних підходів до оцінки платоспроможності підприємств; дослідження можливостей та проблем їх використання на основі діючої інформаційної бази підприємств та визначення напрямків їх вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку науки не сформувалось загальновизнаного підходу до визначення сутності ліквідності і платоспроможності.

Найбільш поширене визначення платоспроможності – це можливість підприємства наявними грошовими коштами (ресурсами) своєчасно погасити свої короткострокові зобов'язання [12, с. 53]. Більш ширше визначення наведено в науковій літературі, згідно якого платоспроможність підприємства характеризується його можливостями здійснювати чергові платежі і виконувати грошові зобов'язання за рахунок готівкових коштів і активів, достатніх для розрахунків. [5, с. 110].

Отже, платоспроможність розглядається як характеристика готовності підприємства постійно розраховуватися за своїми зобов'язаннями, строк сплати яких настав.

Проте слід погодитися з більшістю аналітиків, що категорії ліквідності та платоспроможності близькі за змістом, але перша більш містка, бо від ліквідності балансу залежить платоспроможність. Ліквідність характеризується як спосіб підтримання платоспроможності [5, с. 115].